

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA
O DOPUŠTENOSTI

zahtjeva br. 35670/04
Dušan SARATLIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 24. listopada 2006. u vijeću u sastavu:

g. C. L. ROZAKIS, *predsjednik*,
g. P. LOUCAIDES,
gđa F. TULKENS,
gđa N. VAJIĆ,
g. A. KOVLER,
gđa D. STEINER,
g. HAJIYEV, *suci*,
i g. S. QUESADA, *zamjenik tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 25. lipnja 2003. godine,
uzimajući u obzir odluku da se primijeni članak 29., stavak 3. Konvencije i zajedno
ispita dopuštenost i osnovanost predmeta,
uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovor na očitovanje
koji je podnio podnositelj zahtjeva,
nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, g. Dušan Saratlić, hrvatski je državljanin rođen 1950. godine i živi u Belanovici, Srbija. Pred sudom ga je zastupao g. M. Mihočević, odvjetnik iz Zagreba. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično se stanje predmeta, prema navodima stranaka, može sažeti kako slijedi.

Podnositelj zahtjeva bio je vlasnik kuće u Okučanima, gdje je živio do svibnja 1995. godine, kad je napustio Hrvatsku, zbog vojnih operacija u tom području.

Dana 28. studenog 1995. godine, u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, hrvatske su vlasti kuću podnositelja zahtjeva dale na privremeno korištenje P.R.-u i njegovoj obitelji, izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine.

Dana 20. listopada 2000. godine podnositelj zahtjeva je podnio zahtjev za povrat svoje imovine nadležnom upravnom tijelu.

Dana 1. ožujka 2001. godine stambena komisija Okučani („Stambena komisija“) ukinula je svoju odluku od 28. studenog 1995. godine, kojom je utvrđeno pravo podnositelja zahtjeva na povrat posjeda njegove kuće. U svojoj je odluci Stambena komisija utvrdila da je P.R. imao pravo boraviti u kući podnositelja zahtjeva dok mu država ne osigura odgovarajući smještaj.

Dana 4. prosinca 2002. godine Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo („Ministarstvo“) je donijelo odluku kojom je podnositelju zahtjeva omogućen povrat posjeda njegove kuće.

Istoga je dana Ministarstvo pozvalo podnositelja zahtjeva da kontaktira nadležni regionalni ured Ministarstva kako bi ponovno stupio u posjed svoje kuće i/ili primio naknadu za produljenu nemogućnost njenoga korištenja, u skladu s mjerodavnim zakonodavstvom.

Dana 24. veljače 2002. godine podnositelj zahtjeva je pokrenuo građanski postupak pred Općinskim sudom u Novoj Gradiški, tražeći da sud naloži P.R.-u i njegovoj obitelji da isprazni kuću.

Dana 14. ožujka 2003. godine Općinski sud je donio presudu naloživši P.R. da isprazni kuću. Tuženik se žalio protiv te presude.

Dana 13. svibnja 2003. godine Ministarstvo je poslalo pismo podnositelju zahtjeva s prijedlogom za zaključenje nagodbe u tom predmetu u odnosu na štetu koju je pretrpio podnositelj zahtjeva.

Vlada je ustvrdila da je 10. lipnja 2003. godine punomoćnica podnositelja zahtjeva, gđa K.V., odvjetnica iz Vukovara, Hrvatska, s Agencijom za pravni promet i posredovanje nekretninama, (u daljnjem tekstu „Agencija“) potpisala ugovor o prodaji u odnosu na kuću podnositelja zahtjeva. Primila je cijenu iz nagodbe te također izjavila da se podnositelj zahtjeva odrekao svih potraživanja za naknadu štete u odnosu na korištenje njegove kuće.

Dana 14. kolovoza 2003. godine Županijski sud u Slavonskom Brodu potvrdio je prvostupanjsku presudu od 14. ožujka 2003. godine.

Dana 23. rujna 2003. godine podnositelj zahtjeva podnio je zahtjev Općinskom sudu u Novoj Gradiški tražeći ovrhu presude koju je donio isti sud, te nalog za iseljenje P.R.-a.

Rješenje o ovrsi doneseno je 9. listopada 2003. godine.

Međutim, 27. listopada 2003. godine punomoćnik podnositelja zahtjeva, gđa M.T., odvjetnica iz Slavonskog Broda, povukla je prijedlog za donošenje rješenja o ovrsi navodeći da podnositelj zahtjeva nema daljnji interes za vođenje ovoga postupka i stoga traži da postupak bude obustavljen.

Podnositelj zahtjeva navodi da je naprijed navedeni ugovor o prodaji od 10. lipnja 2003. godine potpisan bez njegovoga znanja ili suglasnosti. Međutim, nije osporio da je on sam angažirao gđu K.V. kao svoju punomoćnicu.

Dana 13. svibnja 2005. godine Agencija je podnijela kaznenu prijavu Općinskom državnom odvjetništvu u Osijeku navodeći da je punomoć koju je predočila gđa K.V. bila falsificirana.

Točno neodređenoga datuma podnositelj zahtjeva napustio je Hrvatsku jer je navodno dobio prijatnu smrt. Preselio se u Srbiju.

B. Mjerodavno domaće pravo

Članak 2. Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom („Narodne novine“, br. 73/1995 i 7/96) propisuje da imovina koja se nalazi na ranije okupiranim područjima i koja pripada osobama koje su napustile Hrvatsku treba biti u posjedu i pod upravom države.

Mjerodavni dio Zakona o prestanku važenja Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom („Narodne novine“, broj 101/98) propisuje da osobe čija je imovina bila dana drugima u svrhu smještaja tijekom njihova izbjivanja iz Hrvatske, trebaju podnijeti zahtjev za povrat posjeda svoje imovine nadležnim lokalnim vlastima.

Zakon o područjima od posebne državne skrbi („Narodne novine“, br. 44/96, 57/96 – ispravak, 124/97, 73/00, 87/00 – ispravak, 69/01, 94/01, 88/02 i 26/03 – pročišćeni tekst), izmijenjen i dopunjen izmjenama i dopunama iz 2002. godine u mjerodavnom dijelu propisuje:

Članci 8., 9. i 17. propisuju da privremeni posjednik ima pravo na stambeno zbrinjavanje.

Članak 27. propisuje da će Ministarstvo nadoknaditi štetu koju je pretrpio vlasnik koji je podnio zahtjev za povrat posjeda svoje imovine do 30. listopada 2002. godine, ali kojemu do toga datuma imovina nije vraćena.

PRIGOVORI

1. Podnositelj zahtjeva je prigovorio na temelju članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju uzetog zasebno i zajedno s člankom 14. Konvencije zbog nemogućnosti da ponovno stupi u posjed svoje kuće. Isto je tako tvrdio da su Zakon o preuzimanju i Izmjene iz 2002. godine imali za cilj spriječiti osobe srpskoga porijekla da se vrate u svoje domove u Hrvatskoj.

PRAVO

Podnositelj zahtjeva je prigovorio na temelju članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju uzetog zasebno i zajedno s člankom 14. Konvencije. Tvrdio je da su ga domaće vlasti spriječile u ponovnom stupanju u posjed njegove kuće i da je cilj Zakona o preuzimanju bio spriječiti osobe srpskoga porijekla da se vrate u Hrvatsku. Pozvao se na odredbe koje glase kako slijedi:

Članak 14.

„Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost.“

Članak 1. Protokola br. 1

„Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.“

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

Vlada je prvo tvrdila da zahtjev nije sukladan s Konvencijom *ratione temporis* u odnosu na sve činjenice koje su se dogodile prije 5. studenog 1997. godine kad je Hrvatska ratificirala Konvenciju.

Vlada je nadalje tvrdila da podnositelj zahtjeva nije imao položaj žrtve jer je prodao svoju kuću i nakon toga povukao svoj prijedlog za donošenje rješenja o ovrsi. Štoviše, odrekao se svih svojih zahtjeva u odnosu na korištenje svoje kuće.

Vlada je također tvrdila da podnositelj zahtjeva nije iscrpio domaća pravna sredstva jer nije podnio nikakav prigovor protiv odluke Stambene komisije od 1. ožujka 2001. godine u kojoj je *inter alia* bilo utvrđeno da je P.R. imao pravo boraviti u kući podnositelja zahtjeva dok mu država ne osigura odgovarajući smještaj. Uz to su naglasili da podnositelj zahtjeva nije tražio naknadu za korištenje njegove kuće pred domaćim sudovima. Podnositelj zahtjeva nije niti podnio ustavnu tužbu u odnosu na duljinu postupka.

Glede osnovanosti zahtjeva, Vlada je navela da je mjera kojoj je bio cilj ograničavanje vlasničkih prava podnositelja zahtjeva imala osnovu u domaćem pravu i da je težila legitimnom cilju. Glede razmjernosti poduzete mjere, Vlada je ustvrdila da domaće vlasti nisu prekoračile svoju slobodu procjene namećući ograničenja granice vlasničkim pravima podnositelja zahtjeva.

Podnositelj zahtjeva je osporio Vladine prigovore i usprotivio se mišljenjima Vlade glede osnovanosti zahtjeva. Nadalje je izjavio da nije znao za ugovor o prodaji svoje kuće i da nije dao punomoć odvjetnici gđi K.V. za zaključenje takvoga ugovora. Naveo je da je napustio Hrvatsku zbog toga što je primio prijetnje smrću od nepoznatih osoba.

Sud ne nalazi potrebnim ispitati sva pitanja na koja je ukazala Vlada budući da je zahtjev u svakom slučaju nedopušten iz slijedećih razloga.

Sud prvo podsjeća da je već utvrdio povredu članka 1. Protokola br. 1 u svezi s nerazumnom duljinom građanskog postupka (vidi presudu u predmetu *Erkner and Hofauer v. Austria*, od 23. travnja 1987., Series A, br. 117).

Sud nadalje podsjeća da je u jednom broju predmeta utvrdio postojanje povrede članka 1. Protokola br. 1 zbog odugovlačenja u ovrsi pravomoćnih odluka sudova (vidi, npr. predmete *Immobiliare Saffi v. Italy* [GC], br. 22774/93, ECHR 1999-V; *Burdov v. Russia*, br. 59498/00, stavak 34., ECHR 2002-III; *Rosscia v. Moldova*, br. 6267/02, 22. ožujak 2005; *Dubenko v. Ukraine*, br. 74221/01, 11. siječnja 2005. i *Matheus v. France*, br. 62740/00, 31. ožujak 2005).

Međutim, ovaj se predmet razlikuje od naprijed navedenih predmeta u bitnom pogledu.

Glede postupka koji je prethodio ovršnom postupku, Sud primijećuje da je prvi zahtjev podnositelja zahtjeva za povrat posjeda njegove kuće bio podnesen domaćim vlastima 20.

listopada 2000. godine i da su nadležna upravna tijela 2001. i 2002. godine donijela dvije odluke kojima je ponovno potvrđeno pravo podnositelja zahtjeva na povrat posjeda njegove kuće. Međutim, zbog činjenice da posjedniku nije bio osiguran alternativni smještaj, podnositelj zahtjeva nije dobio konačnu i ovršivu odluku koja bi mu omogućila tražiti sudsku ovrhu naloga za iseljenje.

Glede ponašanja upravnih vlasti u osiguranju da se podnositelju zahtjeva vrati posjed kuće o kojoj se radi, Sud prvo primijećuje da je država imala legitiman interes stambeno zbrinuti prognanike u imovini koja je ostala iza osoba koje su napustile Hrvatsku tijekom rata. Nadalje, sustav koji omogućava osobama ostati u zauzetoj imovini prije nego im je osiguran odgovarajući stambeni smještaj nije sam po sebi u suprotnosti s jamstvima sadržanim u članku 1. Protokola br. 1, ako su osigurana dovoljna osiguranja za zaštitu vlasničkih prava podnositelja zahtjeva. U tom je pogledu bitno primijetiti da podnositelj zahtjeva nikada nije pokrenuo nikakav postupak za naknadu u pogledu korištenja svoje kuće od strane posjednika koje su tamo smjestile državne vlasti.

Glede građanskog postupka prije rješenja o ovrsi, Sud primijećuje da je podnositelj zahtjeva u veljači 2002. godine pokrenuo odvojeni sudski postupak pred Općinskim sudom u Novoj Gradiški, tražeći izdavanje ovršnog naloga.

O predmetu je donesena odluka pred dvije instance u razdoblju od oko jedne godine i pet mjeseci. Postupak je završio pravomoćnom i obvezujućom presudom kojom je potvrđeno pravo podnositelja zahtjeva ponovno stupiti u posjed svoje kuće, a posjedniku naloženo napustiti imovinu podnositelja zahtjeva u roku od petnaest dana. Imajući na umu razdoblje o kojem se ovdje radi, ne može se reći da je ovaj postupak u bilo kojem nerazumnom pogledu odgodio ponovno stupanje podnositelja zahtjeva u posjed njegove kuće.

Štoviše, u ovome se predmetu ne može reći da je sam ovršni postupak prouzročio odgađanja da se podnositelju zahtjeva omogući ponovno stupanje u posjed njegove kuće. Sud primijećuje da je ovršni postupak pokrenut 23. rujna 2003. godine i da je ovršni nalog izdan već 9. listopada 2003. godine. Međutim, nije nikada bio proveden jer je 27. listopada 2003. godine punomoćnica podnositelja zahtjeva zatražila od suda obustavu postupka navodeći kako podnositelj zahtjeva nema nikakav daljnji interes ostati kod svojega prijedloga. Podnositelj zahtjeva nije nikada zatražio nastavak postupka ili provođenje rješenja o ovrsi.

Glede navoda podnositelja zahtjeva o nepropisnom postupanju njegove punomoćnice, treba primijetiti da nije zadaća ovoga Suda istraživati takve navode. Iako su u domaćem pravnom sustavu predviđena pravna sredstva za takva pitanja, podnositelj zahtjeva nije naznačio da je iskoristio bilo koje takvo pravno sredstvo. Na primjer, podnositelj zahtjeva nije podnio kaznenu prijavu protiv svoje punomoćnice u svoje ime.

Glede navoda podnositelja zahtjeva o navodnim prijetnjama smrću, Sud primijećuje da podnositelj zahtjeva nije upozorio nacionalne vlasti o bilo kakvim takvim prijetnjama.

Zaključno, to što podnositelj zahtjeva nije tražio provođenje rješenja o ovrsi i to što nije pred nacionalnim sudovima tražio naknadu za korištenje svoje kuće, uz to što su nacionalne sudske vlasti pravovremeno postupale u predmetu podnositelja zahtjeva, ne pokazuje da bi postojalo bilo koje pitanje koje bi Sud trebao razmotriti na temelju članka 1. Protokola br. 1 uzetog zasebno, ili zajedno s člankom 14. Konvencije.

Slijedi da je zahtjev očigledno neosnovan i da ga treba odbiti u skladu sa člancima 35., stavcima 3. i 4. Konvencije. Stoga Sud odlučuje prekinuti primjenu članka 29., stavka 3. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud većinom

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Santiago QUESADA
Zamjenik Tajnika

Christos ROZAKIS
Predsjednik